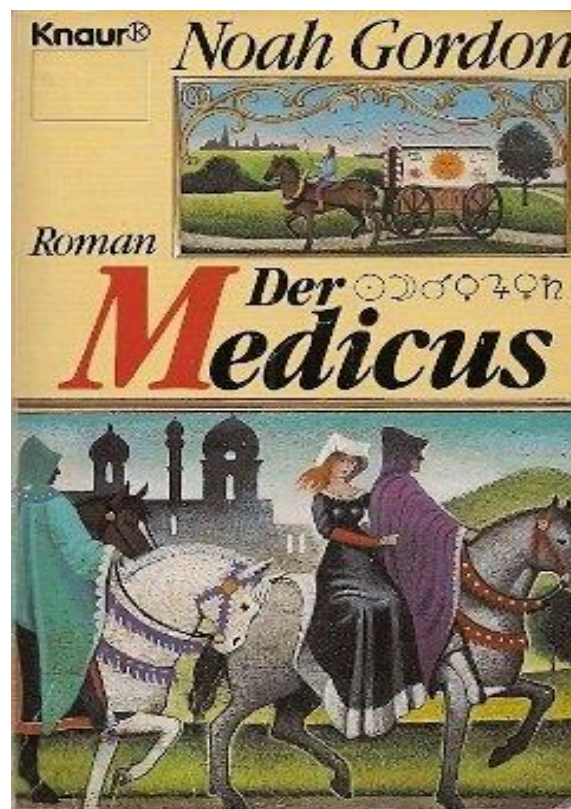

บทวิจารณ์หนังสือ
Der Medicus
ผลพวงและการยอมรับ

เอนก กิมสุวรรณ¹
Anek Kimsuvan

¹สาขาวิชาภาษาเยอรมัน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Division of German, Faculty of Humanities, Chiang Mai University

E-mail: akimsuvan@yahoo.com

*Manuscript received September 20, 2018; revised December 15, 2018 and accepted January 3, 2019

Der Medicus (ชื่อภาษาอังกฤษ The Physician) เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของสำนักพิมพ์ Simon & Schuster กรุงนิวยอร์ก ประพันธ์โดยนักเขียนชาวอเมริกัน Noah Gordon เมื่อปี ค.ศ. 1986 นวนิยายเล่มนี้เป็นเล่มแรกของนวนิยายสามตอนจบ (Trilogie) อันได้แก่ Der Schamane (ชื่อภาษาอังกฤษ Shaman) และ Die Erben des Medicus (ชื่อภาษาอังกฤษ Matters of Choice)

ในปี ค.ศ. 1987 Willy Thaler ได้แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาเยอรมันให้แก่สำนักพิมพ์ Droemer Knauer ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างงดงามในระดับสากลมียอดขายเฉพาะในประเทศเยอรมนีมากกว่า 6 ล้านเล่ม

ในปี ค.ศ. 1999 ในงานมหกรรมหนังสือที่กรุงมาดริด ประเทศสเปน และหนังสือ Der Medicus ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มคนขายหนังสือของประเทศสเปนให้เป็นหนึ่งในหนังสือ 10 เล่ม ที่เป็นที่ยื่นชอบที่สุดตลอดกาล (Gordon, 2014)

เค้าโครงเรื่อง

นวนิยาย Der Medicus ความหนา 627 หน้า แบ่งเล่าเป็น 7 ตอน เป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กหนุ่มชื่อ Robert Jeremy Cole (เรียกสั้น ๆ ว่า Rob Cole หรือ Rob) ซึ่งเกิดในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 11 ในกรุงลอนดอน ยังไม่เข้าสู่วัยรุ่น Rob ต้องสูญเสียทั้งพ่อและแม่ในเวลาไล่เลี่ยกัน ชายวัยกลางคน ๆ หนึ่งชื่อ Bader มีอาชีพขายยาเร่และรักษาโรคทั่วไป ได้รับเขาเป็นเด็กฝึกงาน (คนที่ทำอาชีพขายยาเร่มีชื่อเรียกเป็นภาษาเยอรมันว่า Bader หรือ Baderchirurg) ทำให้ Rob ได้เรียนรู้ถึงมายากลศิลปะในการรักษาผู้ป่วยและสูตรยาของ Bader ไปพร้อมกัน

ด้วยความที่มีจิตใจอยากช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยทำให้เขาตั้งปณิธานที่จะออกไปเสาะหา “ครู” ที่ดีที่สุดที่จะสอนให้เขาเป็นหมอให้ได้ Rob มีพรสวรรค์อย่างหนึ่งคือสามารถหยั่งรู้ว่าผู้ป่วยคนใดกำลังจะตายเพียงแค่ว่าได้สัมผัสฝ่ามือของผู้ป่วยคนนั้น ซึ่งความสามารถพิเศษนี้เกิดขึ้นกับเขาเป็นครั้งแรกตอนที่เขาจับมือแม่ของตนเองที่กำลังป่วยหนักและตระหนักรู้ว่าแม่ของตนกำลังจะหมดลมหายใจในไม่ช้า

Rob ฝึกงานและทำงานรับใช้ได้ไม่นาน นัก Bader ก็เสียชีวิตลงอย่างปัจจุบันทันด่วน Rob อาศัยเกวียนและสุตρυของ Bader เร่ร่อนเดินทางขายยาและรับตรวจรักษาผู้ป่วยต่อไป จนกระทั่งได้มาเจอหมอชาวยิวคนหนึ่งชื่อ Benjamin Merlin ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่อง การรักษาโรคเกี่ยวกับดวงตา

แม้ว่า Merlin จะรู้ว่า Rob มีความตั้งใจ จะเรียนวิชากับตน แต่เขาก็ต้องปฏิเสธ เนื่องจากขัดต่อหลักของศาสนาชาวยิวที่จะไม่ สอนวิชาให้คนที่นับถือศาสนาคริสต์

Merlin ได้เล่าถึงหมอคนหนึ่งชื่อว่า Ibn Sina ซึ่งเป็นหมอที่เก่งที่สุดในยุคนั้นและเป็นอาจารย์ของตนให้ Rob ฟัง หมอผู้นี้สอนที่โรงเรียนแพทย์แห่งหนึ่งในเมือง Isfahan ประเทศเปอร์เซีย Rob จึงเริ่มวางแผนหาหนทาง เร่ร่อนขายยาโดยเบนเข็มมุ่งหน้าไปยังท่าเรือ เพื่อหาทางข้ามช่องแคบอังกฤษไปขึ้นฝั่งที่ ประเทศฝรั่งเศสอันเป็นจุดเริ่มต้นการเดินทาง ทางบกอันแสนยากลำบากที่เต็มไปด้วยอันตราย เพื่อให้ได้ไปเรียนวิชาแพทย์กับ Ibn Sina

Rob ทราบดีว่า トラบใดที่ยังนับถือ ศาสนาคริสต์อยู่ จะไม่สามารถเข้าเรียนแพทย์กับ Ibn Sina ได้เลย เขาจึงเกิดความคิดว่า ทางเดียวที่

จะทำให้เข้าเรียนแพทย์ที่เมือง Isfahan ได้ จะต้องปลอมตัวเป็นยิวเท่านั้น

จากนั้นจึงออกเดินทางไปเปอร์เซีย ระหว่างทาง Rob ได้เข้าร่วมกับกองคาราวาน ที่จะออกเดินทางไปกรุงคอนสแตนติโนเปิล ในกองคาราวาน Rob ได้เรียนรู้จากชาวสก๊อต ชื่อ James Cullen พร้อมลูกสาว Mary และ กลุ่มพ่อค้าชาวยิว เขาได้ใช้โอกาสนี้คลุกคลี กับพ่อค้าชาวยิว เรียนภาษาเปอร์เซียตลอดจน ได้เรียนรู้ธรรมเนียมและอากัปกริยาของยิว

เนื่องจากการเดินทางใช้เวลาร่วม 2 ปี Rob จึงเริ่มปรับการแต่งกายของตนให้เป็น แบบยิวและตั้งชื่อยิวให้กับตัวเองตามชื่อ หมอยิวคนแรกที่เขาได้รู้จักว่า Jesse ben Benjamin

พ่อของ Mary เสนอยกลูกสาวให้ Rob เป็นภรรยา และให้ Rob ไปเป็นคนเลี้ยงแกะ ให้คนที่สก๊อตแลนด์ Rob ได้ปฏิเสธข้อเสนอ และก่อนที่จะไปถึงกรุงคอนสแตนติโนเปิล Rob ก็ได้แยกตัวออกจากกลุ่มคาราวาน

แม้ว่าจะมีความยากลำบากในตอน เริ่มต้นมากมายเพียงใดก็ตาม Rob ก็สามารถ พินฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้และเขาได้รับ อนุญาตให้เข้าเรียนแพทย์กับ Ibn Sina ได้ใน

ที่สุด ที่โรงเรียนแพทย์แห่งนี้เอง Rob ได้เพื่อน 2 คน คนหนึ่งเป็นอิสลามชาวเปอร์เซียชื่อ Karim Harun อีกคนเป็นยิวชื่อ Mirdin Askari ซึ่งต่อมาทั้งคู่ถูกกษัตริย์ของเปอร์เซียชื่อ Ala Schahansha สั่งประหารชีวิตเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ส่วนอาจารย์หมอ Ibn Sina ก็มาเสียชีวิตด้วยโรคชนิดหนึ่งในเวลาไล่เลี่ยกัน

ณ ที่เปอร์เซียนี้เอง Mary และพ่อของหล่อนก็ปรากฏตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในเวลาต่อมาพ่อของเธอเสียชีวิต ทำให้ Mary ต้องการที่จะเข้าร่วมเดินทางกับกองคาราวานกลับไปประเทศอังกฤษ Rob ตัดสินใจแต่งงานกับ Mary อย่างรวบรัด

การใช้ชีวิตในเปอร์เซียเริ่มมีความลำบาก มีความวุ่นวายทางการเมือง มีการสู้รบฆ่าฟันกันไม่เว้นแต่ละวัน ในขณะที่เดียวกันการปลอมเป็นยิวของ Rob ไม่ปลอดภัยอีกต่อไป เพราะมีคนรู้ระแคะระคายว่า Rob ไม่ได้เป็นยิวแต่เป็นคริสต์ ทำให้ Rob และ Mary ต้องตัดสินใจหลบหนีออกจากประเทศเปอร์เซียเพื่อเดินทางพร้อมลูกอีกสองคนกลับไปสกอตแลนด์ ทั้งคู่ใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข ในตอนจบ Rob ได้สืบค้นจน

เจอพี่น้องของตนที่ต้องพรากจากกันเมื่อวัยเด็ก

บทวิจารณ์ความเป็นจริงของเนื้อหา

หนังสือ Der Medicus เริ่มต้นดูเหมือนจะเป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ มีการระบุปี ค.ศ. 1021 อย่างชัดเจน (Gordon, 1987, p. 12) มีการระบุชื่อสถานที่ เมือง ประเทศ เส้นทางในการเดินทางที่เป็นจริง มีการดึง Ibn Sina ซึ่งเป็นบุคคลที่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ของเปอร์เซียและเป็นผู้ที่ได้รับการขนานนามว่า “บิดาแห่งแพทย์แผนปัจจุบัน” เข้ามาเป็นหนึ่งในตัวละครสำคัญของเรื่อง แต่เหตุการณ์หลายอย่างในเรื่อง Der Medicus ที่บอกว่าเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 11 นั้น ผู้ประพันธ์ได้เขียนไว้ท้ายเล่มในส่วนของ การขอบคุณผู้ให้ความอุปการคุณ (Danksagung) ว่า บรรยากาศของศตวรรษที่ 11 เป็นสิ่งที่สูญหายไปตลอดกาล บุคคลที่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์และในหนังสือของเขาคือ Ibn Sina นอกนั้นเป็นตัวละครที่ตนเองสมมุติขึ้นทั้งหมด เขากล่าวต่อไปว่า “das heißt, dass es sich um eine Phantasie und nicht um einen Ausschnitt aus der Geschichte handelt” (คำแปล: เรื่องของเรื่องคือมันเป็นจินตนาการล้วน ๆ ไม่ได้เป็นเรื่องราวหนึ่ง

ของประวัติศาสตร์แต่อย่างไร) (Gordon, 1987, p. 629) ดังนั้น เหตุการณ์ในเรื่องจึงเป็นเหตุการณ์สมมุติที่เกิดหลังจากศตวรรษที่ 11 ไปแล้วทั้งสิ้น หลักฐานที่เห็นได้อย่างชัดเจนอันหนึ่งคือ สมาคมช่างฝีมือ (ภาษาเยอรมัน *Zunft*; ภาษาอังกฤษ *guild*) ซึ่งในเรื่องบรรยายว่า พ่อของ Rob เป็นสมาชิกของสมาคมช่างฝีมือซึ่งจะคอยดูแลเรื่องค่าแรง ราคา การจัดส่งวัตถุดิบ และไปจนถึงการดูแลกรรมมา้ย ฯลฯ ของสมาชิก ในความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์สมาคมช่างฝีมือดังกล่าวก่อตั้งขึ้นภายหลังในยุคระบบศักดินา (ภาษาเยอรมัน *Feudalismus*) ซึ่งเป็นยุคที่เกิดหลังศตวรรษที่ 11 (*Was ist eine Zunft?*, 2016)

การนำ *Der Medicus* ไปสร้างเป็นภาพยนตร์

Roland (2013) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะมาเป็นภาพยนตร์ของหนังสือ *Der Medicus* ในเว็บไซต์ของ *qantara.de* ซึ่งเจ้าของเว็บไซต์นี้ประกอบด้วยสถาบันเยอรมันเพื่อความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมต่างประเทศ, สถาบันเกอเธ่, *Deutsche Welle* ฯลฯ ไว้ว่า เดิมทีผู้สร้างภาพยนตร์ชาวเยอรมัน

2 คน คือ Wolf Bauer และ Nico Hofmann ได้ติดต่อกับผู้ประพันธ์คือ Noah Gordon ในปี ค.ศ. 1987 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับที่หนังสือได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาเยอรมัน แต่ปรากฏว่า Gordon ได้มอบลิขสิทธิ์ในการทำเป็นภาพยนตร์ให้กับคนอื่นไปแล้วไม่กี่วันก่อนหน้า ต่อมาผู้ได้รับลิขสิทธิ์ประสบปัญหาไม่สามารถนำเนื้อหามาสร้างเป็นภาพยนตร์ได้แล้วเหตุการณ์ก็เงียบไปกว่า 20 ปี จนลิขสิทธิ์ทำภาพยนตร์หมดอายุ Wolf Bauer และ Nico Hofmann จึงกลับไปหา Gordon เพื่อขอลิขสิทธิ์ทำเป็นภาพยนตร์อีกครั้ง การเจรจาครั้งแรกไม่ประสบผล ในการเจรจาครั้งที่ 2 Gordon เจ้าของหนังสือได้แสดงความเห็นว่าไม่ต้องการให้ทำหนังสือของเขาออกมาเป็นภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ แต่อยากให้ เป็นภาพยนตร์ที่เน้นเรื่องการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและความเป็นมิตรระหว่างศาสนาคริสต์ ยิวและอิสลาม ซึ่งในหนังสือมี Rob เป็นคริสต์ Mirdin เป็นยิว และ Karim เป็นอิสลาม

ผู้กำกับหนุ่มคนเยอรมันคือ Philipp Stölzl เห็นชอบกับประเด็นนี้ทันที และนี่คือสิ่งที่ผู้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ตระหนักแต่ต้นว่า

หนังสือกับภาพยนตร์มีความต่างกันอยู่ Noah Gordon ซึ่งได้รับการขอร้องให้เข้ามาช่วยเขียนบทภาพยนตร์ด้วยก็พบกับความยากลำบากในการถอดเนื้อหากจากหนังสือออกมาเป็นบทภาพยนตร์เช่นกัน เขาได้กล่าวในการสัมภาษณ์ว่า ในการอ่านหนังสือผู้อ่านจะจินตนาการเรื่องราวต่าง ๆ เอง แต่ทุกคนก็จะมีจินตนาการที่แตกต่างกันไป แต่เมื่อต้องนำเอาเนื้อหากจากหนังสือออกมาเป็นภาพยนตร์จึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายเลย

บทภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ใช้เวลาเขียนถึง 4 ปีจึงสำเร็จ สิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะเน้นให้ผู้ชมได้เห็นคือ ความเจริญทางวิทยาการในศตวรรษที่ 11 นั้น ไม่ได้อยู่ที่ยุโรป หลายสิ่งหลายอย่างที่ปัจจุบันเราเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมโลกนั้น แท้ที่จริงแล้วมีรากเหง้ามาจากโลกทางตะวันออกและโลกของอาหรับ ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่เราทั้งหลายควรให้ความเคารพต่อโลกของอาหรับ

การนำ Der Medicus ไปสร้างเป็นละครเวที

Der Medicus ถูกนำไปสร้างเป็นละครเรื่องและจัดแสดงครั้งแรกที่เมือง Fulda รัฐ

เฮสเช่น ประเทศเยอรมนีโดยบริษัท Spotlight กล่าวกันว่าในรอบปฐมทัศน์ผู้ชมราว 700 คน ได้ปรบมือแสดงความชื่นชมในตอนจบเป็นเวลานาน ละครเรื่องนี้มีการแสดงไปแล้วมากกว่า 100 ครั้ง ที่ Fulda ฤดูร้อนปี 2017 มีคนเข้าชมร่วม 70,000 คน (*Fuldaer Musical „Der Medicus“ begeistert Zuschauer weiter, 2017*) ทุกวันนี้ละครเรื่อง Der Medicus ยังคงจัดแสดงตามเมืองต่าง ๆ ของประเทศเยอรมนี เช่น Fulda, Dresden, Hameln, München ตารางการขายตั๋วล่วงหน้ามีไปจนถึงปี 2019 ซึ่งแสดงว่า Der Medicus เป็นละครเรื่องที่โด่งดังที่สุดในขณะนี้ของเยอรมนี

หนังสือพิมพ์ DIE ZEIT ได้เขียนถึง Der Medicus ไว้ว่า มีคนกว่า 3 ล้านคนได้อ่านหนังสือ Der Medicus กว่า 7 ล้านคนได้ชม Der Medicus ที่สร้างเป็นละครโทรทัศน์ตอนนี้ Der Medicus ถูกนำไปปรับเป็นละครเรื่องที่ยิ่งใหญ่

ต่อไปนี้เป็นคำวิจารณ์บางส่วนที่คัดมาจากนิตยสารและหนังสือพิมพ์ในประเทศเยอรมนีที่กล่าวถึงความสำคัญอันยิ่งใหญ่ของ Der Medicus (*Der Medicus, 2018*)

“Der Medicus ist sicher eine der besten
aktuellen Musicalproduktionen des Landes”

Musicals

(คำแปล: Der Medicus เป็นผลงานละครเพลง
ชิ้นหนึ่งที่ทันสมัยและดีที่สุดของประเทศ -
Musicals)

“Ein neuer Stern am deutschen Musical
Himmel“ Westfälischer Anzeiger

(คำแปล: ดาวดวงใหม่บนท้องฟ้าละครเพลง
ของเยอรมัน - หนังสือพิมพ์ Westfälischer
Anzeiger)

“Frenetisch gefeiert - Fuldaer Zeitung

(คำแปล: ฉลองอย่างบ้าคลั่ง - หนังสือพิมพ์
Fuldaer Zeitung)

References

- Der Medicus*. (2018). Retrieved from <https://www.deutsches-theater.de/der-medicus/>
- Fuldaer Musical „Der Medicus“ begeistert Zuschauer weiter*. (2017, August 28). Retrieved from https://www.focus.de/regional/hessen/theater-fuldaer-musical-der-medicus-begeistert-zuschauer-weiter_id_7522534.html
- Gordon, N. (1987). *Der Medicus*. München: Droemersche Verlagsanstalt Th. Knaur Nachf.
- Gordon, N. (2014). *Der Medicus*. Retrieved from https://www.randomhouse.de/SPECIAL-zu-Der-Medicus-von-Noah-Gordon-Historischer-%20Roman-Heyne-/Der-Roman/aid50171_10862%20.rhd
- Roland, R. (2013). *Der lange Weg vom Weltbestseller zum Film*. Retrieved from <https://de.qantara.de/inhalt/der-medicus-von-noah-gordon-der-lange-weg-vom-weltbestseller-zum-film>
- Was ist eine Zunft?* (2016). Retrieved from <https://www.wasistwas.de/archiv-geschichte-details/was-ist-eine-zunft.html>